

teknovalkami navkljub, razdeli bi jih na hčere, matere, sestre, ugnbam, babice, stopiva na stran z Jožico Drev, 62-letnico iz Šoštanja, članico Društva podeželskih žena Šaleška dolina.

Traktor kot žlica

Nabrita kot rezilo pluga pove, da se je na tekmovanje prijaviła tik pred tedajci. »Sem upokojena kmetica, vse življenje sem delala v kuhinji, hlevu.« Z možem imata eno hčerko, zato sta morala na kmetiji oba delati vse. Traktor je začela voziti »pri petnajstih, ko se naučiš, ni težko, podobno je, kot bi vozil avto«. Doma, pove, imajo dva traktorja same dorado, s takim je imela tudi tekmovali, jo je pa skrbelo, »kako bo z rikvercem«.

Rada vozi traktor, ker visoko sedi, »ojem pa ne, to je moško delo. Kosim, obračam, baliram, bale vozim domov.« S polj šest kilometrov po glavni cesti, ena bala spredeji druga zadaj. Tako je danes na kmetih, »traktor in priključki so glavna zadeva. Traktor na kmetiji je kot žlica na mizi.«

Pred desetimi let jo je neslo vzvratno navzdol po strmem bregu, »na srečo nebeško se nisem prekučnila«. Prekučnilo ni niti njene volje do dela z masino.

Se gasilski posnetek traktoristk s Strmševu na strnišču in prva je sedela na višini v kabini. Eden od organizatorjev je vsaki pred štar-

Mi ne smučamo, vedno samo na sankamo, so si bile enotne dirkačice s traktorjem.

no organizirajo 65 let. Slovenci sodelujemo 63 let. »Najboljši orači na svetu so Oročani, Angleži, Irci, Škoti, pa celninski Avstrijci. V Britaniji so »tekmovalna oračev nacionalni praznik, pride do 100.000 gledalcev«. V Turnišču jih je bilo bistveno več kot 99.000 manj. Kmetijstvo je na Britanskem pomemben del življenja, sprejemna gosa družba, pove sogovornik. Pri nas sta »kmet in politik najmanj cenjena poklica, v Angliji pa kmet in zdravnik najbolj cenjena«.

Htovatič nadaljuje, da imamo v Sloveniji veliko visoko izobraženih mladih prevzemnikov kmetij, ne samo biotehniško usmerjenih. Slovence Igor Pate, dvakrat četrti na svetovnem prvenstvu in ducatkrat prvi na državnem, je že tak.

Vsaki, če povem razumljivo, potegnjeni črti je sledilo natančno, dolgoletno ocenjevanje. Bilo je napeto, precej tihotno. Na eni parceli pa sila vrahnoglasno. Kaj bi ne bilo, poleg oranja je bilo na sporedu tudi tekmovanje žensk v spretnostni vožnji s traktorjem. Traktorjem s prikolico, če smo natančni. Predšartni vročici med

IZOBRAŽEVANJE ODRASLIH

Izobraževalni programi za odrasle niso poceni in že pri povprečni slovenski plači so nedosegljivi za marsikoga, ki želi svoje znanje na lastne stroške dopolniti ali doseči novo kvalifikacijo zunaj javnega šolskega sistema. Država večinoma omogoča izobraževanje iz javnih sredstev odraslim iz izbranih ranljivih skupin, recimo brezposelnim in migrantom, a nekaj priložnosti je tudi za druge. Do 31. marca 2019 se lahko vključijo v projekt za boljše temeljne in poklicne kompetence, ki naslavlja široko skupino zaposlenih, vendar tudi ni brez omejitev.

Katarina Fidermuc

Izkoristite brezplačne možnosti

Čilji projekta je z različnimi izobraževalnimi programi razvijati temeljne in poklicne kompetence zaposlenih, ki imajo izobrazbo nižjo od srednješolske in so stari 45 let ali več. Tako se povečajo njihove možnosti za zaposlitev in mobilnost, o projektu povedo na Ljudski univerzi Koper. Razpis torej določa dve temeljni omejitvi, a izvajalci projekta smejo v svoje programe sprejeti tudi določen delež zaposlenih, ki so mlajši od 45 let – tem prepusitjo približno 25 odstotkov mest.

Povsod po Sloveniji

Ministrstvo za izobraževanje je z razpisom izbralo osemnajst javnih zavodov, ljudskih univerz in izobraževalnih centrov. Projekt je prek številnih izvajalcev dosegljiv povsod po državi, po vseh regijah, saj so izbrane ustanove delo pritegnile partnerske ustanove. Financirata ga ministrstvo za izobraževanje in Evropska unija prek Evropskega socialnega sklada, zato so programi za udeležence brezplačni. »Največji poudarek je na razvijanju kompetenc s področja informacijsko-komunikacijskih tehnologij oziroma spodbujanje in razvijanje splošne računalniške pismenosti ter promoviranje vseživljenjskega učenja,« pojasnjujejo v izbranih ustanovah. Delodajalce spodbujajo, naj tudi sami opozorijo zaposlene na brezplačno priložnost za pridobivanje novega znanja in veščin: »Do 10 ur vsakega programa lahko prilagodišmo potrebam delodajalca oziroma udeležencev.« Zaposleni in delodajalci naj čim prej preverijo, kateri programi so na voljo – nekatera izobraževanja se namreč začnejo že septembra, drugič pa oktobra ali pozneje v šolskem letu 2017/2018. Zdaj zavodi še vabijo k vpisu, a je priložljivo čim prej preveriti, kako je z njimi.

Na Ljudski univerzi Koper za to skupino odraslih učencev pripravljajo brezplačne tečaje računalništva na različnih področjih, začeti in nadaljevati tečaj za uporabo programa excel za učinkovito delo s preglednicami, načrtujejo tudi 50-urni tečaj o obdelavi fotografij in 60-urni tečaj računalniške pismenosti za odrasle. Na drugi strani države na območju Zgorjnjega Podravja projekt kot nosilec izvaja Andragoški zavod Maribor s tremi partnerskimi ustanovami. Napovedujejo različne programe: računalniška pismenost za odrasle, neformalni programi za pridobivanje digitalnih kompetenc, programi priprave za prijavo v postopke pridobitve kvalifikacije oziroma certifikata,

programi usposabljanja za življenjsko uspešnost. O teh povedo: »Programi usposabljanja za življenjsko uspešnost so namenjeni predvsem zviševanju ravni pismenosti pri manj izobraženih odraslih, torej za pridobivanje temeljnih spretnosti, povezanih s pismenostjo, pa tudi socialnih spretnosti in načel vseživljenjskega učenja.« Na Ljudski univerzi Ormož načrtujejo brezplačne tečaje računalništva in tujega jezika. Tudi Ljudska univerza Slovenska Bistrica med drugim napoveduje programe za učenje tujih jezikov – angleščine, nemščine, italijansčine, francoščine, španščine in slovensčine za tujce.

V andragoškem zavodu Ljudska univerza Velenje med drugim napovedujejo program Začetimo kariero v gastronomiji. »Čilji programa je izboljšanje poklicne kom-

turistično dejavnost šele začeti. Program je prav tako namenjen lokalnim kmetom ali podjetnikom, ki tržijo svoje izdelke ali storitve. V skupini, ki se bo redno srečevala od oktobra 2017 do aprila 2018, bo od 12 do 16 udeležencev, prijave že zbirajo.

»Izvajali bomo programe za krepitev splošnih, jezikovnih in računalniških kompetenc. Tečaje tujih jezikov bomo izvajali v Turističnem društvu Bohinj in Bled, v Sava Hotelih Bled, za članice Območne obrtno-podjetniške zbornice Radovljica, v nadaljevalni tečaj nemščine pa se lahko vpisete na Ljudski univerzi Radovljica. Na voljo je še kar nekaj računalniških tečajev, od popolnoma začetnih, kot je računalniška pismenost za odrasle, do izdelave spletnih strani, uporabe družbenih omre-

Slovenija in Evropska unija skupaj spodbujata izobraževalne programe za odrasle. FOTO SHUTTERSTOCK

petence udeležencev na področju gastronomije. Z novim znanjem in spretnostmi bodo sledili smernicam sodobne, zdrave in uravnotežene prehrane. »Na njihovem seznamu je tudi program sobar/sobarica kot priprava na pridobitev nacionalne poklicne kvalifikacije.

Sami plačujete šolnino?

Na Ljudski univerzi Ajdovščina posebej opozarjajo na računalniške tečaje in priložnost brezplačnega usposabljanja za ponudnike turističnih storitev: »Zasnovan bo tečaj, da bo udeležence vodil od oblikovanja poslovne ideje, mreženja ponudnikov in promocije pa vse do končne prodaje storitev na trgu.« Dodajajo, da se bodo sklopa predavani in delavnici lahko udeležili vsi, ki že ponujajo turistične storitve, in tudi vsi drugi, ki želijo

žiti v namen oglaševanja, vse do uporabe pametnih telefonov in tablic,« pa napovedujejo na Ljudski univerzi Radovljica. Za sprostitev, razgibavanje in krepitev hrbtenice znotraj projekta vabijo na program Gibanje za zdravje, ki bo potekal v Čebelarskem centru v Lescah.

Za odrasle, ki se izobražujejo na lastne stroške, je pomemben javni razpis za sofinanciranje šolnine za dvig izobraževalne ravni. Na spletni strani ga je objavil javni sklad za razvoj kadrov in štipendije. Sprejemajo vloge za povračilo šolnin, plačanih od 1. januarja 2014 do 31. avgusta 2018. Prednost bo imeli kandidati, ki so imeli pred dodatnim izobraževanjem osnovnošolsko izobrazbo ali pa so bili stari nad 45 let, ko so se vpisali vanj. Povračilo šolnine je omejeno na 2500 evrov.